Az Európai Unió
Hivatalos Lapja

HU
L sorozat

2026/2329

2026.10.23.

A BIZOTTSÁG (EU) 2026/2329 AJÁNLÁSA

(2026. október 21.)

az N-nitrózaminok élelmiszerekben való jelenlétének nyomon követéséről

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

mivel:

(1) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) 2023-ban véleményt fogadott el az N-nitrózaminok élelmiszerekben való jelenlétével kapcsolatos, az emberi egészségre jelentett kockázatokról ([1]). Ebben a véleményben a Hatóság értékelte az élelmiszerekben ismerten előforduló 10 rákkeltő N-nitrózamint, nevezetesen az N-nitróz-dimetil-amint (NDMA), az N-nitróz-metil-etil-amint (NMEA), az N-nitróz-dietil-amint (NDEA), az N-nitróz-dipropil-amint (NDPA), az N-nitróz-dibutil-amint (NDBA), az N-nitróz-metil-anilint (NMA), az N-nitróz-arkozint (NSAR), az N-nitróz-morfolint (NMOR), az N-nitróz-piperidint (NPIP) és az N-nitróz-pirrolidint (NPYR), és arra a következtetésre jutott, hogy a 10 rákkeltő N-nitrózaminra vonatkozó expozíciós tűréshatár magasabb expozíciós szinteken egészségügyi aggályokat vet fel.

(2) A Hatóság azt ajánlotta, hogy gyűjtsenek több adatot a 10 rákkeltő N-nitrózaminnak a feldolgozott húsban és más feldolgozott élelmiszerekben, valamint a különböző módokon főzött termékekben való előfordulásáról, a nitrátok (E 251–252) és nitritek (E249–250) élelmiszer-adalékanyagok hozzáadásával és anélkül. Azt is ajánlotta, hogy gyűjtsenek adatokat a 10 rákkeltő N-nitrózamintól eltérő rákkeltő N-nitrózaminok élelmiszerekben való lehetséges előfordulásáról. Emellett azt ajánlotta, hogy végezzenek további munkát egy olyan érzékeny analitikai módszer szabványosítása érdekében, amellyel számszerűsíthetők a különböző élelmiszeripari termékekben található rákkeltő N-nitrózaminok, mind illékony, mind nem illékony formában. Végezetül a Hatóság azt ajánlotta, hogy gyűjtsenek több információt azokról a tényezőkről, amelyek bizonyos élelmiszerekben az N-nitrózaminok viszonylag magas szintjéhez vezetnek annak érdekében, hogy azonosítani lehessen azokat az intézkedéseket, amelyek révén elkerülhető vagy csökkenthető az N-nitrózaminok jelenléte ezekben az élelmiszerekben.

(3) Az N-nitrózaminok nyomonkövetési eredményeinek megbízhatónak és összehasonlíthatónak kell lenniük és különösen fontos, hogy az analitikai módszer mennyiségi meghatározási határa alacsony legyen. Ezért helyénvaló ajánlásokat tenni a mintavételre és az analitikai módszerekre vonatkozóan.

(4) Ezért helyénvaló javasolni az élelmiszerekben előforduló N-nitrózaminok nyomon követését, a magas szintjüket eredményező tényezők azonosítását, és több információt gyűjteni azokról az ajánlott intézkedésekről, amelyeket az N-nitrózaminok élelmiszerekben való jelenlétének elkerülése vagy csökkentése érdekében kell meghozni.

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

(1) A tagállamoknak az élelmiszer-vállalkozókkal együttműködve nyomon kell követniük az N-nitrózaminok vagy legalább a 10 rákkeltő N-nitrózamin élelmiszerekben, különösen a pácolt húskészítményekben, a feldolgozott halakban, az alkoholtartalmú italokban, a feldolgozott zöldségekben, a feldolgozott gabonafélékben, a tejben és a tejtermékekben, valamint az erjesztett, pácolt és fűszerezett élelmiszerekben való előfordulását.

(2) A nyomonkövetési célú mintavételt ajánlott a 333/2007/EK bizottsági rendelettel ([2]) összhangban végezni. Az analitikai módszereknek vagy folyadékkromatográfiával (LC-MS/MS), vagy gázkromatográfiával (GC-MS/MS) kapcsolt tandem tömegspektrometrián (MS/MS) kell alapulniuk. Hőenergia-elemző készülékkel végzett vagy más elemzési módszerek alkalmazása esetén bizonyítani kell, hogy azok megbízható eredményeket adnak az egyes N-nitrózaminok tekintetében.

([1]) EFSA CONTAM testület (Az élelmiszerláncba bekerülő szennyező anyagok tudományos testülete, „Scientific Opinion on the risk assessment of N-nitrosamines in food” [Tudományos szakvélemény az élelmiszerekben előforduló N-nitrózaminok kockázatértékeléséről]), EFSA Journal 2023, 21(3):7884, 278. o., https://doi.org/10.2903/j.efsa.2023.7884.

([2]) A Bizottság 333/2007/EK rendelete (2007. március 28.) az élelmiszerekben előforduló nyomelemek és élelmiszer-feldolgozás során keletkező szennyező anyagok mennyiségének ellenőrzése céljából végzett mintavétel és vizsgálat módszereinek megállapításáról (HL L 88., 2007.3.29., 29. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj).

(3) A meghatározási határnak alacsonyabbnak kell lennie 1 μg/kg-nál az NSAR-tól eltérő 10 rákkeltő N-nitrózamin jelenlétének meghatározása tekintetében, az egyéb N-nitrózaminok esetében pedig nem haladhatja meg az 5 μg/kg-ot. Az NSAR esetében a meghatározási határnak a lehető legalacsonyabbnak kell lennie.

(4) A tagállamoknak az élelmiszer-vállalkozókkal együttműködve vizsgálatokat kell végezniük azon tényezők azonosítása érdekében, amelyek az élelmiszerekben a N-nitrózaminok magas szintjéhez vezetnek, és információkat kell gyűjteniük azokról az intézkedésekről, amelyeket az N-nitrózaminok élelmiszerekben való jelenlétének elkerülése vagy csökkentése érdekében meg kell hozni.

(5) A tagállamoknak és az élelmiszer-vállalkozóknak a Hatóság rendelkezésére kell bocsátaniuk az összegyűjtött adatokat, hogy azokat egyetlen adatbázisba lehessen rendezni, összhangban az élelmiszer- és takarmányügyi standard mintaleírásra vonatkozó hatósági iránymutatás követelményeivel és a Hatóság további egyedi jelentéstételi követelményeivel ([3]). Feldolgozott hús és egyéb feldolgozott élelmiszerek esetében jelenteniük kell, hogy használtak-e nitrátokat vagy nitriteket élelmiszer-adalékanyagként. Amennyiben az egyes N-nitrózaminok szintje mellett a 10 rákkeltő N-nitrózamin összegét is jelentik, a jelentett összegnek az egyes N-nitrózaminok lefelé kerekített összegének kell lennie.

Kelt Brüsszelben, 2026. október 21-én.

a Bizottság részéről
VÁRHELYI Olivér
a Bizottság tagja

([3]) https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.